

Abstrakt

Zahraniční politika normalizačního Československa byla zcela závislá na politice Sovětského svazu a jím propagované ideologii. Nejužší vztah Československá socialistická republika udržovala se Sovětským svazem a jeho satelity ve východní Evropě, zatímco vztahy se západními zeměmi, orientovanými na spolupráci se Spojenými státy, byly velmi chladné a k jejich obnově docházelo pomalu a postupně. Zvláštní pozici v československé zahraniční politice měly státy rozvojové, obzvláště ty, které směřovaly k socialistickému státnímu zřízení.

Především těmto státům Československo poskytovalo pomoc například ve formě finanční, vojenské, materiální, ale i prostřednictvím nabídky studijních stipendií pro jejich občany. Tato pomoc byla poskytována nejenom s cílem přispět k rozvoji méně rozvinutých států, z nichž většina teprve nedávno vyhlásila samostatnost, ale také s cílem šířit socialistickou myšlenku a vliv Sovětského svazu ve světě. Na československých vysokých školách během normalizace každý rok studovaly stovky zahraničních studentů, z nichž většina pocházela právě ze zemí tzv. rozvojových.

Zahraniční studenti pocházeli z různých států světa, z různých kultur, a proto se také jejich vnímání československé společnosti a zdejší studijní zkušenosti lišilo. Každý student vnímal své studium zvláštním způsobem a každý si tak odnáší jinou zkušenost. Lze však říci, že studenti ze stejné geopolitické oblasti mají zkušenosti v mnoha ohledech podobné, což bylo mimo jiné zapříčiněno politickým zřízením v jejich vlasti, které studijní podmínky svých občanů do velké míry ovlivňovalo, a vzájemnými vztahy vlád obou zemí - Československa i země studenty vysílající. Jinou zkušenost měly například studentky bohemistiky z východního bloku, jinak probíhalo studium občanů Vietnamu, jejichž stát je během studia přísně hlídal, jiné podmínky studia měli studenti z afrických zemí.

Klíčová slova

Československo, normalizace, zahraniční politika, rozvojová spolupráce, vysoké školy, zahraniční studenti, východní blok, Vietnam, Afrika, orální historie